

II
1922

Reg. No.

સ્વદેશ-ગરબાવળી.

રે
ટી
ઓ

રે
ટી
ઓ

સંગ્રહકર્તા અને પ્રગટકર્તા,
અમૃતરાવ મહાદેવ ગોડબોલે
સ ગીત શિક્ષક હરીપરા ભવાનીને વડ
સુરત.

સુરત અરાનપુરી ભાગળ પર આવેલા શ્રી અખિલા
વિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં હરગોવિનદાસ
હરકીશનસે છાપ્યું

મૂલ્ય ૦.૭૫

૦૬૩૦

148

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમલદાર
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ
૯૯૩૦ ૬-૧૨૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીસાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૩૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૨-૫૬૨૧ ૦૧૨૫૫૫૫૫

વિષય ૬-૧ : ૬૨૫

ગુજરાતનું રાષ્ટ્ર ગીત.

ઝરખો ૧ લો.

અમારો ગુણીયલ ગુજ્જર દેશ

અમ ઉજ્જવલ પુણ્ય પ્રદેશ

અમારો

પુનીત તિર્થ ગીરી નદિ ઝરણુ સહુ સોહી રહ્યાં અમ દેશ
વિધવિધ વસ્તી ન્યાત જાત ભિન્ન સુંદરતા શી ખેશ. અ.
સંત મહંતોનું આ તપોવન વાસ કર્યો કમલેશ
મનહર તરુવર રમણીય કુંજો, નદિ ઉજુપ લવલેશ-અ.
રસકસવતી અમ ભૂમિમાં પાકે કાચું સોનું સહેજ
નંદનવન સમ ખાગ જગતનો મોહી રહ્યું પરદેશ-અ.
ઉપવન વનો ફળ ફૂલ મધુરાં આનંદ આપે વિશેષ
કલરવતાં નેઈ પક્ષી રમણાં શમતા સહુ ઉદ્વેગ-અ.
વનુ, ઠણું, સિદ્ધરાજ સમોવડ યશસ્વી કે ગુજ્જરેશ
નરસિંહ મુદામા ભકત વીરોએ પ્રભુ પંથ કીધો ઉજેશ-અ.
નર્મદ, પ્રેમ. આખો, શામળ ને હયા, ધીરા કવિ શ્રેષ્ઠ
નવલ, કલાપી. ગોવર્ધનને દલપત, ખાલ વિશેષ-અ.
પ્રેમ શૌર્યથી અંકિત થયેલો પુણ્યવંત અમ દેશ
પ્રાણ, ધન, મન એ સહુ ચરણે જય સ્વદેશ સ્વદેશ-અ.
કસનજી મણિભાઈ દેશાઈ.

‘ માતૃભૂમિનું પૂજન. ’

ગરબો ૨ જો.

જન્મભૂમિ પૂજવાને જઇએરે, ઓ ઝહેનીઓ

જન્મભૂમિ પૂજવાને જઇએરે

સ્વર્ગથીય મોંઘી આ અમોલી હિન્દ મૈયા

તન-મન ધન અર્પી ધન્ય થઇએરે—ઓ ઝહેનીઓ

માણ મંગલા અનેરી મારી મંદિરે આ

આરતીની જ્યોત લલિત લઇએરે—ઓ ઝહેનીઓ

સત્ય-પ્રેમ ધર્મ-નીતિને પવિત્રતાના

પુણ-પુષ્પ-ધુપ ધરી જઇએરે—ઓ ઝહેનીઓ

રમે ચાચરમાં સાધુ બાવ—વીરબાલા

માની એ પ્રસાદી વસો હૈયેરે—ઓ ઝહેનીઓ

લકિતની સુવાસ, ત્યાગની ખિઠાશ, શીળાં

આત્મહાન માતૃપદે ગૃહીએરે —ઓ ઝહેનીઓ

અરૂણરંગ તેજ માંહી માણ સુગટ રહોયાં

ગગનપાર, હૃદયગાન, વહીએરે —ઓ ઝહેનીઓ

ધંટારવ શંખનાદ,—હૃદય વાદ વાગ્યાં

અતિનો સ્વાદ બધે હઇએરે —ઓ ઝહેનીઓ

આવો-માણ મંડપમાં બાલ બહાલ ઘેલાં

જીવન સકળ સેવનમાં રહીએરે —ઓ ઝહેનીઓ

રાં રામમોહનરાય જસવંતરાય.

જનની સેવા.

ગરબો ૩ જો.

(કામણુ દીસે છે અલગેલા તારી આંખમારે એ રાગ.)

જનની સેવનનો મધુમધુરો અવસર કયાં મળેરે.

અવસર કયાં મળેરે, જગ જીવ્યું ફળેરે— જનની

નવનિધલાડે નિશદિન જીલવે,

ઉરહીરપાતી હૈયે હલવે

અદ્ય સાદું પણ અમિત ભારનું કયાં વળેરે—જનની

પ્રભુપુર ગૌરવ વદને મલકે

મંજુલ મોહક અંતર ઝલકે

નવનવ સાળે શીખ દે સાળે પળે પળેરે—જ ની

ઉત્તમ શોણીત જનની કાળે

રેલાયે શું વધુ કે'વાશે

કિરમત કયાંથી ભારતી હીત કાયા ઢળેરે જનની

સ્વરાજ્યનો ગરબો.

ગરબો ૪ થો.

લઈશું, લઈશું, લઈશું, અમે હવે સ્વરાજ્ય લઈશું
સ્વરાજ્યનો ઝુંડો ફરકાવી મુકન ગુલામીથી થઈશું—
અમે

વિદેશી વસ્ત્રનું દહન કરીને, ખાલી અંગે ધરીશું—
અમે

મહાસલાની આજ્ઞામાં રહીને, કાયદાનો ભંગ કરીશું—
અમે

હક્કતાં હક્કતાં જેલમાં જઈશું જેલને મહેલન માનશું—
અમે

કૃષ્ણ જન્મનું સ્થાન છે સુંદર, અધિક આત્મબળ ધરીશું—
અમે

મરતાંએ નહિ મારીએ કો'ને અહગ સત્યામહી રહીશું—
અમે

સાચી શિખામણ ગાંધીજીની, અવિનાશી હર ધરીશું—
અમે

ગરબો ૫ મો.

રાગ—(અલખેલી અંખામાત એવાને જઈએ)
 સૌ બહેનો ધરીને ઉમંગ સૂતર કાંતોને
 નિજ રવા નિર્મળ અંગ રેંટીઆ રાખોને
 સત્ય શિયળ સચવાશે જેથી મુજે ન દુર્ગંધ એકરે
 વિદેશી વસ્ત્રો ત્યાગ કરે તમે સમગ્ર રૂડો વિવેક-સૂતર
 કેશનતણી હવાએ ફુલ્યાં ન રહ્યું પોતાનું જાનરે
 નિર્હાજતાનો આંક રહ્યો નહિ બન્યા તે છેક નાદાન-સૂતર
 ઝીણું વસ્ત્રોને મોહ મટાડી મનનો કરોને નિરોધરે
 હાથે સૂતર કાંતો પોતે એવે આંખીજનો બોધ સૂતર
 માતાઓ જ્યારે મનથી સમગ્ર કરશે મહા અપારરે
 દેશ તણે તવ ઉદ્ધાર થાશે વહે માહાત્મા વારંવાર સૂતર
 શક્તિ રૂપે થઈ ચક્ર ફેરવે સુદર્શન શુભ નામરે
 સૂતર તાંતણે સ્વરાજ મેળવશે ઉરમાં ધરીને હામ-સૂતર
 ગૃહસ્થોના ધરતું એ રકડું માધન ગરીબનું થાય
 લાભ સર્વને સરખો આપે મર્યાદા સચવાય-સૂતર
 વિધવાઓએ અવસ્થ લેવું રેંટીઆ પ્રત નિરધારરે
 ધર્મ આપરે તો સચવાશે તરશે આ સંસાર-સૂતર
 ચુલો વિના ધરમાં નવ ચાલે ત્યમ રેંટીઆ વિષે ગણાયરે
 હમેશાં તમે સૂતર કાંતો દુઃખ દરિદ્ર દૂર થાવ-સૂતર
 શું મહિમા કહું રેંટીઆનો હું કહેતાના આવે પારરે
 અનુભવી જન મુખ એ તો બાણે જેની કીર્તી ત્રીભુવન
 ગાય-સૂતર

ગો. ગ. ગ.

ગરબો ૬ ઠો.

રૂડો ઓ ખેન, રૂડો રૂડો ઓ ખેન—

ખેન....ઠહાલો અમારો રેંટીઓ.

કાંતો ઓ ખેન, કાંતો કાંતો ઓ ખેન—

ખેન....ઠહાલો અમારો રેંટીઓ,

થાકે નહિ થોભે નહિ, સુઠર આપે કામ;

ખાએ નહિ પીએ નહિ, ચક્રસુદર્શન નામ.

ભારત દેશ, ભલો ભારત દેશ—દેશ....ચક્ર સુદર્શન

રેંટીઓ રૂડો.

ખંત અને ધીરજ ધરી, કરવા ઉજ્જવળ દેશ,

કરશે ઘર ઘર રેંટીઓ, ગાંધીજી આ દેશ.

દેશ કાજ આહુતિ આત્માની આપો. (૨)

શાંતિ સંબંધને અંતરમાં સ્થાપો (૨)

સાચો અસહ્યાર એ (૨)

ભારત વીરજ્ઞા તે (૨)

કરશે જે કરથકી ભારત વીરો એ અરૂણોદયી આ
રેંટીઓ રૂડો.

વૈર અને કુસંપ તણ ધરજો આતુલાવ,

તણ દેશ પરતંત્રતા વીરજ્ઞા સ્વતંત્ર થાવ.

મહાત્મા ઉપદેશ ખરો મહાત્મા ઉપદેશ—ઉપદેશ.

સ્વરાજ્ય અપાવશે આ રેંટીઓ રૂડો.

રાં સારાભાઈ યાંત્રિક.

હિન્દ જાગૃત્તિ.

ગરબો ૭ મો.

સહુ બેનો આવો, માત ગુણો ગાઓ,
આજ લેળી મળીને શુભસ્થાનમાં;
માત લકિત દીપે દેહ દાનમાં.
રૂઝી સેવા સ્વીકારી, માતબંધન તબતવા—
ગર્જે ગુણવંતો ગાંધી ગુજરાતમાં,

સાખી.

દાસ, દાલ ને નહેરૂ; પીંજરમાં સપડાય;
આત્મ વિભુતિ તેજથી, દિગ્વ્ય દેહ સુડાય.
શોકત મહંમદે માતને દીપાવી,
ગુલામી છુંદગી ક્ષાર સમી માની;
જેલ મહેલ માની, હિદીઓને જગાદી.
ત્યાગી ત્યાગી ગુલામી બેડી ત્યાગી. સહુ

સાખી.

સ્વયં નિર્ણય માગી રહ્યાં વિશ્વ વિશે સહુ રાજ્ય,
હિન્દ રણા કર્મે સાખી! રહી એ મોટી આશ.
હિન્દ બાજ માત ઠજ સેવા સ્વીકારી,
તન, મન ને ધન વડે આહુતિ આપી,
જાત, ભાત, પ્રેમ વડે ભિન્નતાને કાપી.
જાગી, જાગી, હિન્દ પ્રજા જાગી. સહુ
લીખાભાઈ વ્યાસ.

હિન્દનો ઉદ્ધારનાર.

ગરબો ૮ મો.

હૃદયો સખિ ! હિન્દનો ઉદ્ધારનાર

દેશઘેલો ગાંધી ગુજરાતમાં

આવી સખિ ! ભારતના ભાગ્યની રહુવાર

કિરણ કિરણ પ્રગટે પ્રજાતનાં

ભારત માંનાં બાહુડાં, કરતાં દુઃખ પોકાર

અજવચ્ચ વિજ્યુત્કવળે દુઃખ ભરિયો સંસાર.

બાગ્યો સખિ ! દુઃખ પાપ દૂર કરનાર

દેશઘેલો ગાંધી ગુજરાતમાં

પ્રેમ વડે દેહતણાં કરતો જે દાન

વિશ્વપ્રેમી સંત ગાંધી માતમા.

રામ દુઃખ કરી પીઠાતો; વળી એનો બહેપાર,

દુઃખ દૂર કરવા સૂચવ્યો, ચરખો તારણદાર.

આવે સખિ ! સૂતરને તાંતણે રવરાજ

થાય દૂર દુઃખ સહુ જાતનાં.

થાય હિન્દ માત વિશ્વની સરતાજ

કિરણ કંઈ પ્રકાશે એ પ્રજા તણાં.

નટવરલાલ વીમાવાળા.

ગરબો હ મો.

જેને સખી હિંદનો ઉધારનાર

કેવો દીસે સુદર્શન રેંટીઓ

જેને સખી દીનનો તારણહાર

કેવો દીસે સુદર્શન રેંટીઓ

યદુકુળ તીલક કૃષ્ણનું એક હતું સુદર્શન ચક્ર
બીજું બનાવ્યું ગાંધીએ સ્વરાજ્ય સુદર્શન ચક્ર

આંધ્રા સહિયર મળીને આજ, લઈએ પ્રત સ્વદેશીનું રે
કરો વિદેશી વસ્ત્રનો ત્યાગ, લઈએ પ્રત સ્વદેશીનું રે
સુણીને બેનો મહાસભાનું ફરમાન

પ્રીતેથી કરો ખાદી પ્રચારનું કામ—આવો

ધન્ય ગાંધી ગુણવાનનું નવજીવનામૃત પાય

સ્વરાજ્ય મંત્ર શીખવાડતો અહિંસાત્મક ઉપાય

બેનો જેને સ્વદેશાભિમાન, તેના જગતમાં ગવાયે ગાન

ચામે દેવી સમાન સન્માન, મળે સ્વર્ગમાં ઉંચું સ્થાન—આંધ્રા

સકળ હિંદની ગૃહણીઓ, સેવે સ્વદેશી વૃત

ફેરવે ધરધર રેંટીઓ મળે સ્વરાજ્ય તુરત—જેને સખી

અમૃતરાવ.

ગરબો ૧૦ મો.

હારે સખી ને હિંદના શૂરા,
 તે આજ દેશ કાજ જેલે મહાલતા
 પ્રિય તન્યાં સ્વકુટુંબ પરિવાર,
 એ વીરતાણા ધન્ય ઘોષ ગાજતા—હારે
 કર્મવિર ધર્મવીર મહાત્મા ગાંધીજી
 સત્યશીલ વીરધીર સિંહસમા લાલાજી
 દઇ અમુલ્ય શસ્ત્ર અસહકાર—તે આજ—હારે

વિદેશી આશ્રય તળે અણુમોલોઆ દેશ
 વાંત્રીક બાદુ બાળથી નિર્ધન કીધો દેશ
 જોઈ વિભુએ હિંદના બેહાલ,
 સુભાગ્યે દીધા સંત ગાંધી મહાત્મા—હારે
 દેશ બંધુ દાસ નેહરૂ, અલીબીરાદરોએ સજી
 સત્યના સુમાર્ગે સેવા હિંદ માતની કરી
 એવા જે હિંદ શુરવીર બાળ—તે આજ—હારે

સ્વતંત્રતાની પ્રાપ્તિમાં, ખાલી હિંદનો મંત્ર
 રેંટીઓ આ દેશનો, છે ઉદ્ધારક જંત્ર
 દઇ મહા એ મંત્ર અમુલ્યવાન
 તે પાળવા આજ જેલે મહાલતા—હારે
 શંભુરામ જેઠારામ (નલીન)

ગરબો ૧૧ મો.

(ગિરધારીરે વાલમ વાત વિચારો એ રાગ.)

દિનાનાથ હવે, ભારતનું દુખ હરજો,
 પ્રભુ મુક્ત ગુલામીથી કરજો;
 ઇચ્છા સ્વરાજ્યની ઉર દાખોરે,
 મંત્ર શાન્તી હવે જાપોરે;
 મુજ ઈર્ષા તણાં સૌ કાપોરે;
 હિન્દુ મુસલમાની કાલ આપોરે;

કરી ઐક્ય હવે, અધિક આત્મબળ લાવજો,
 પ્રભુ મુક્ત ગુલામીથી કરજો;

દિનાનાથ હવે ભારતનું દુખ હરજો. પ્રભુ.

કાંતી રેંટીએ હાથે, વણજોરે;
 નરનારી અંગે ખાદી ધરજોરે;

વિદેશી વસ્ત્રનો ત્યાગ કરજોરે;
 ધર્મ યુદ્ધે ખુશીથી મરજોરે;

ડર છોડી હવે, જેવ સરકારની લાવજો, પ્રભુ મુક્ત.

દિનાનાથ હવે, ભારતનું દુખ હરજો, પ્રભુ.

અલીલાઇએને પકડ્યા જ્યારેરે,
 શંકરાચાર્યને લે ગયા ત્યારેરે;

રાખી શાન્તી તમે અતિ લાવેરે;
 હરી ચક્રો હવે તમ વાવેરે;

ગુરૂ ગાંધીનીરે, આજા સૌ ઉર ધરજો, પ્રભુ મુક્ત.

દિનાનાથ હવે ભારતનું દુઃખ હરજો, પ્રભુ.

ગરબો ૧૨ મો.

ગાઓ સખી સહુ ભારતી ગુણગાન, આજ અનિ અંગના
ઉમંગથી

આવો સખી સહુ રેલવીયે રસસાર, આજ મળી સંગમાં
સુરંગથી

નંદનવનશી દેશવાડી નવલ પદ્મવે ભરી
કુંજ કુંજ માંડી પુષ્પ પુષ્પ વૃક્ષ વદ્ધરી
હારે ઝરણુ મીઠાં કરે સુરગાન, આજ મળી સંગમાં સુરંગથી
શ્રદ્ધા અને દૃઢ ભક્તિથી, ધર્મ કર્મ જ્યાં થાય
રૂપિ મુનિ સંતો ગજવતા, ધુનિવેદની જ્યાંય
પુરૂષમયીએ પતીત પાવની માત પાપ હરે અંતરનાં દર્શથી
વીર પુત્ર જન્મહાત્રી ધાત્રી ને સુપાલિકા
સંસ્કૃતિ શી ઉચ્ચતમ, સ્થળ સ્થળે પ્રકાશિકા
અરણ્યાં અમુકાં સત્ય સનાતન જ્ઞાન, ઉજળવા આત્મને
અજ્ઞાનથી

ઉપકારો મા તુજ અનંત અમપર થયા નિઃશંક
સ્વાતંત્ર્ય માટે રેડથું, ઉત્તમ શોણિત અંગ
સુભાગ્ય ક્યાંથી દર્ઢએ મોંઘા પ્રાણ માતૃસેવા યજ્ઞમાં
આનંદથી

કસનજી માણીલાઈ દેશાઈ

ગરબો ૧૩ મો.

ભારત ભાગ્યોદયમાં, રૂડો રૂપાળો રેંટીઓરે; (૨)

મનહર, મુખકર, દુઃખહર, દયાનીધી એ દેવ

પ્રીતે, પધરાવોને મંદીરમાં સૌ માનુનીરે.

જીનો પુરાણો રેંટીઓ, ફરતો હોતો ગ્રહમાંહ; (૨)

તજ્યો તેહને જ્યારથી, દુઃખી થયાં સૌ કોય; (૨)

તેના પાપે પરદેશીની ગુલામીમાં પડ્યારે,

કરશે મુક્ત તમોને જીવન પ્રાણાધાર

પ્રિતે પધરાવોને મંદીરમાં સૌ માનુનીરે. ભારત.

કપાસ ભારત દેશનો, પરદેશી લઈ જાય; (૨)

આપે વીસ કરોડ ને, ખાસઠ ઘસડી જાય; (૨)

આવે ખોટ ખરી અહીં, બેતાળીશ કરોડનીરે,

એથી દેશ આપણો, બહુ દુર્બળ દેખાય;

પ્રિતે પધરાવોને મંદીરમાં સૌ માનુનીરે. ભારત.

અન્નપુર્ણા આ દેશનો, રૂડો રેંટીઓ સ્હોય; (૨)

ફેરવજો ધરી ટેકને, અધિક આનંદ હોય; (૨)

કાંતી હાથ વણેલાં વસ્ત્રો અંગે ધારજોરે,

અવિનાશી કે' થાશે, દેશ તણો ઉદ્ધાર,

પ્રિતે પધરાવોને મંદીરમાં સૌ માનુનીરે. ભારત.

સ્વદેશાભિમાન.

નાનું સરખું પણ ઘણા મહત્વનું પુસ્તક છે. એમાં કેટલાક એવા નર-રત્નોની ખાસ ઘટનાનો ઉલ્લેખ છે કે જેમણે પોતાની માતૃભૂમિની સ્વાધીનતાના રક્ષણને ખાતર પોતાના સર્વસ્વનું બલિદાન કરી સંસારની સામે એક ઉચ્ચ આદર્શ ઉભો કર્યો છે. પુસ્તકને વાંચવાથી હૃદય સ્વદેશાભિમાનથી ભરાઈ આવે છે. વિદ્યાર્થીઓ અને નવયુવકો માટે આ પુસ્તક ખાસ ઉપયોગી છે. પુસ્તક માટે ચાર આનાની દીકીટ બોંડો.

કસનજી મણિભાઈ દેશાઈ

વાડીકુંભા ડોટશેરી—મુરત.

